

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis
vigesima tertiâ Februarii.

M. LUDOVICO MORIN, Doctore
Medico, Præside.

An in acutis Cerealia ?

I.

FEBRIM, quæ quâ die coorta est, eâdem pariter extoto quiescit. morbum nemo facile dixerit acutum; sua enim licet, quandoque vehemens brevi percurrat tempora; nullum tamen facit vitæ periculum decumbenti. Acutos nuncupamus affectus quos gravissima comitantur symptomata: in quibus urget *ακμὴ* celerrimè, quam excipit mors, nimium sæpè immatura. Æger in Phrenitide, immoderatâ corporis & animi perturbatione commotus, præpostera loquitur, ipsum frequens exagitat furor præceps & indomitus, longè secus ac in lethargo, in quem illa non rarè commutatur: in hoc enim urget inexpugnabilis pene dormiendi necessitas: à torpore si vehementer concussus revocatur æger, semi somnis stupefcit, præteritorum planè immemor, moxque in somnum relabitur. In pleuritide comes assiduus dolor in latere, quasi acu pungeretur: nulla ferè spiritum ducendi libertas, hinc pulsus parvus: tussis primùm sicca, quæ nihil emolitur: spūta deinde statim tenuia ac syncera, mox vero sanguine, aut alterutrâ Bile resperfa, æruginosa tandem, livida. Vulgaris est pleuritidis, ut & Anginæ, die ferè critico *μετέσσεις* in peripneumoniam: hæc, nullo præcedente affectu, non ita frequens: cui plurima cum sint cum pleuritide communia, distentione pectoris & gravitate, ab eâ discrepat: Tumor facies rubore perfusa, tument oculi. In Anginâ, veluti obstructis faucibus, suffocatur æger: summa deglutiendi difficultas, adeo ut ipse potus sæpè in nares Resiliat. Quos cholera vexat, in iis bilis sursum deorsum præceps erumpit: ex ventriculo graviter & intestinis; bile & flatuum copiâ dilaceratis, laborant: bibunt, quasi diurnam sitim explere properarent, nec satiantur: pulsus parvus, velox & frequens: *ληωθυμία* tandem. Hi sunt morbi,

2

inter acutos summo vitæ discrimine insignes : hæc dira quibus stipantur symptomata ; quibus singulis præbet se comitem febris continens , lenta quandoque & Pituitosa , ut in lethargo , in cæteris fere incendio flagrans . Ideo etiam acuti quod septimo die , nono , undecimo , decimo-quarto , solvantur , dubio sæpè exitu .

I I.

SEMINA cerealia, *συνίτρινα*, eas nominant fruges , quæ & farinaceâ substantiâ turgent , & cibum præbent homini maxime familiarem . Collocata jam , hisce in Regionibus , in usu quotidiano , potissimum , Triticum , secale , hordeum , avena , oryza . Triticeas fieri posse pultes , prissanasque , quin & secalinas , plerisque in morbis non inutiles perhibent , tum experientia non ita infrequens , tum clarissimis medicorum monumentis testata , consignataque autoritas ; seruntur tamen præcipue Triticum & secale , ex quibus paui , vitam communem degentibus , suppeditaretur . Non eodem plane modo se habent , quæ ex hordeo , avenâ & oryzâ parantur alimenta , sorbitiones ; ex orizâ nusquam fit panis , & qui ex hordeo aut avenâ conficitur , in summâ scilicet annonæ difficultate , reique frumentariæ inopiâ , eo soli utuntur Rustici , aut quorum res familiaris in angustum contracta . At verò , quæ ex his decocta præscribuntur , tum iis qui integrâ , quàm qui infirmâ , atque etiam ægrâ utuntur valetudine : ea non ignobilem , in arte mædendi , locum obtinent . Mirum quàm celebris olim apud Antiquos , quàm , majorum exemplo , multis , jam , maximisque in Regionibus usitatus hic succus , quem ex hordeo , cortice nudato , & arte non mediocri subactò , coctum , prissanam nuncuparunt Hippocrates , Galenus , alii : Hordeum vero mundatum , hujusce ætatis Medici . Mirum quàm gratæ , quàm ubique acceptæ , ex avenâ cortice spoliatâ potiones : nec alia ferè jusscula apud Anglos & nobiles & plebeios , quàm Avenata : quæ sane tam ægrotis quàm iis qui inculpatâ sanitate utuntur , saluberrima testantur . Oryza tandem persarum genti , à primis mundi incunabulis , Hippocrati nondum , Galeno vix nota , jam , ab aliquot retrò seculis , cunctis ferè gentibus ac nationibus , escas potionefquesanis & infirmis præstantissimas subministrat .

I I I.

INTER acutos morbos , quamvis complures à sanguine , intus in vasis cum majoribus tum minoribus , corrupto , primam trahant originem : synochus putris , febris Ardens , alii : longè tamen plurimorum , à parte aliquâ singulari , prima labes : cerebrum si premat insignis copia fusi extra venas , Arteriasque sanguinis etiam synceri , aut in quo bilis Redundet , aut pituita ; aliquâ vix interpositâ morâ ignem concipit : hinc erumpunt Phrenitides , lethargiæ , apoplexiæ ; Isdem si summas gulæ , gutturisque partes vexat , angina : si thoracis partem lateralem aut posteriorem , pleuritides : si propriam pulmonis substantiam , peripneumonix . At , hoc ipso quod , una cum sanguine , non nihil humoris in parte affectâ corrupti , ad majoravasa , & tandem ad cor , semper remeat , totum sanguinem eadem labe infici necesse est : febris accenditur , eaque continua , omnium fere acutorum comes assidua : quique statim ut emerit , unius tantum partis erat affectus , omnium

jam functiones perturbat : adeo ut recuperandæ pristinæ sanitatis spes desperata sit, nisi febrilis evanuerit calor : foras scilicet protruso humore, quo sanguis, veluti fermento quodam, intumuerat : excussis pariter ejusdem sanguinis partibus, aut ardore nimio deustis, aut exuperantiâ nocentibus : protruduntur autem & excutuntur, dum unâ cum sanguine ad partes feruntur aptas id exequi : ad corporis scilicet superficiem, ad lienem, hepar, Renes, intestina : quibus quasi tot cribris incernuntur : in transpiratione & sudore, sanguini permixtæ fuligines, pars feri : lienis & hepatis ministerio, bilis utraque, Renum, feri pars alia : devolvuntur tandem in intestina, cum horum omnium pars maxima, tum ex Alimentis corruptis pars residua & crassior, per dejectiones, nec raro per vomitum, solius sæpè naturæ viribus, foras amandanda. Hæc sunt quæ post fermentationem febrilem deponunt, sanguis & per totum corpus sparsi liquores : hæc sunt quæ dum, permutatione magnâ in morbo repente factâ, depelluntur, genuinam *κραινω* notionem adimplent : diesque quibus hæc fiunt, ii sunt, quos criticos nuncupamus.

I V.

HUMORUM, cum eorum qui primò à naturali temperatione recesserunt, tum deindè febrili calore depravatorum, completa si diebus criticis, absolutaque fieret secretio : nihil esset satius, quàm quod factu superest, id totum ipsimet naturæ concedere : tantùm de diætâ sollicitus esset Medicus, levi quidem, ne ventriculum laderet, ad vires tamen sensim ac pederentim refarciendi aptâ. At vix unquam, qui, sunt morbo gravi & mortifero affecti, auxiliari neglectâ medicamentorum manu, tutò convalescunt : optare id quidem licet, medicum nihil molientem id expectare nefas. Fiunt sæpè, diebus criticis, copiâ insignes omnigenum humorum corruptorum depulsiones : at nec unâ vice, putida foras protruditur saburra, nec ita facillè abstergitur, quæ interiori ventriculi & intestinorum superficiei adhæret corruptela, quâ Alimenta quæ subministraveris inficiuntur, & affectus qui consanuisse videbantur, recrudescunt. De onere igitur quo premitur æger, si partem & venæ sectione & catharsi, ad morbum appositè, subtraxerit Medicus : Ansam surripiet confidentiùs, fractas & prope dissipatas vires, salubri, sed & tenui victu reficiendi. Primis acutorum diebus, nullum concessit alimentum Hippocrates : sequentibus ad solutionem usque, quasdam tantùm sorbitiones, humectantes potiùs quàm alibiles. At ut primum non nihil intrescit morbus, à summâ illâ vehementiâ quam *ακρω* vocant, omnem curam, cogitationemque configat Medicus, in seligendis sorbitionibus, quæ, cum vi quâ pollere debent humectandi, habeant quoque non nihil Alimenti permixtum. Quæ hacce ætate, apud ægros, in primâ etiam morbi aggressionem, quin & apud pulchre valentes, usu quotidiano veniunt, ex diversis carnum generibus julsula intemperantiæ potiùs, ac morum ad molliem lapsum, quam necessitatis inventum, antiquis vix nota : Id habent quidem, quodd stomachus ea digerat facillè : sed summa cum sit ipsorum ad corruptelam proclivitas, faciliùs adhuc labem humoris à morbo residui contrahunt : hinc recidivæ, febres, Lienteriæ, dejectiones fetidissimæ, alia.

SORBITIO hordacea, gallicè *orge mondé*, *orgeat*, ptisanæ nomine ab Antiquis insignita, non solum quod alimenti officium est, id præstat, sed & multò magis, quòd medicaminis: Fidem faciunt Hippocrates, Galenus, cæteri: quí in eâ vim quandam eximiam testantur, quâ & ventriculum & cæteras partes, igne febrili perustas & exsiccatas, refrigerat, & lento glutinosoque humore perfundit: aridam, quæ linguam urit & guttur, sitim depellit: quâ pollet detergendi facultate, dejectiones moderatamque alvi ductionem provocat: humorum pravitatem partiumque vitium suscipere nescia, eadem ab ipsis efficaciter, siquid aliud abstergit: quibus omnibus addere licet, quod sæpè ac sæpiùs gravi morbo confectus æger, dum non nisi fastidioso ac nauseante stomacho cocta ex carnibus juscula sorbet, ptisanam ex hordeo sic avidè arripit quasi gratam acceptamque potionem: & hoc totum quantumcumque est, huic ptisanæ succo præ ceteris congruit, qui ex puriore & tenuiore hordei substantiâ constat, & apud Medicos, cremoris hordéi nomen præcipuè & singulariter sibi vindicat. Ut primum igitur non nihil cibi, quem excipit ventriculus mutari vel minimùm, & in alimentum concoqui potest, hic cremor concedendus est, quem continuo subsequetur ptisanæ paulò validioris usus, sæpè etiam cum jusculis ex carne commiscendæ: deindè tantum consueti cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Quæ autem in hordeo, breviter quidem, sed jure optimo, jam nunc laudata sunt: non minùs verè in Avenâ, oryzæque commemorabuntur. Iisdem enim subactæ artibus, levior in omnibus acutis suppeditant alimoniam aut validiorem: at verò in medendi vi non parùm inter se discrepant: quas enim Medici ex hordeo moliuntur sorbitiones, iis in febris quas arduas vocant, eventu ut plurimum secundo usi sunt: Avenacæ in acutis plurimum pollent in quibus urinæ crebra cupiditas, sed magna difficultas est, in quibus noctes vigilantur amara: mirum tandem quàm levationem habeant ex oryzæ, vel solius, usu, dysenterici, & quicumque ex insigni aliquo sanguinis profluvio laborant.

Ergo in acutis cerealia.

Domini Doctores disputaturi.

M. Franciscus Gouët.

M. Urbanus Leaulré.

M. Antonius de Saint-Ton, Medicus Regis ordinarius.

M. Nicolaus B. de la Carlière.

M. Michael Pichonnat.

M. Joannes Robert.

M. Joannes Baptista Doye.

M. Franciscus Picoté de Belestre.

M. Ludovicus Gayant.

Proponebat Parisiis CLAUDIUS VERGNE, Montargianus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1702.

Apud viduam Francisci Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographi.